

FRAMTIDSUTSKOTTETS UTLÅTANDE 5/2007 rd

Regeringens proposition om statsbudgeten för 2008

Till finansutskottet

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 21 september 2007 propositionen om statsbudgeten för 2008 (RP 62/2007 rd) till finansutskottet för beredning. Med stöd av 38 § 3 mom. har framtidsutskottet beslutat lämna utlåtande till finansutskottet om propositionen angående sitt behörighetsområde.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- budgetchef Hannu Mäkinen och konsultativ tjänsteman Asta Niskanen, finansministeriet
- projektdirektör Jari Jokinen, undervisningsministeriet

- industriråd Alpo Kuparinen och överinspektör Merja Åberg, handels- och industriministeriet
- utvecklingschef Antti Mustaranta, Statens ekonomiska forskningscentral
- direktör Ulla Ekberg, Centret för internationellt personutbyte
- rektor Krista Varantola, Tammerfors universitet.

Dessutom har skriftligt utlåtande lämnats av

- undervisningsministeriet
- Helsingfors handelshögskola
- Konstindustriella högskolan
- Tekniska högskolan
- Finpro ry.

PROPOSITIONEN

Regeringen lägger fram budgetpropositionen för 2008 för riksdagen.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Framtidsutskottet koncentrerar sig på att kort belysa några allmänna långsiktiga utvecklingsfrågor inom den ekonomiska politiken med avseende på prognostisering. Dessutom yttrar vi oss om två viktiga frågor som var aktuella förra valperi-

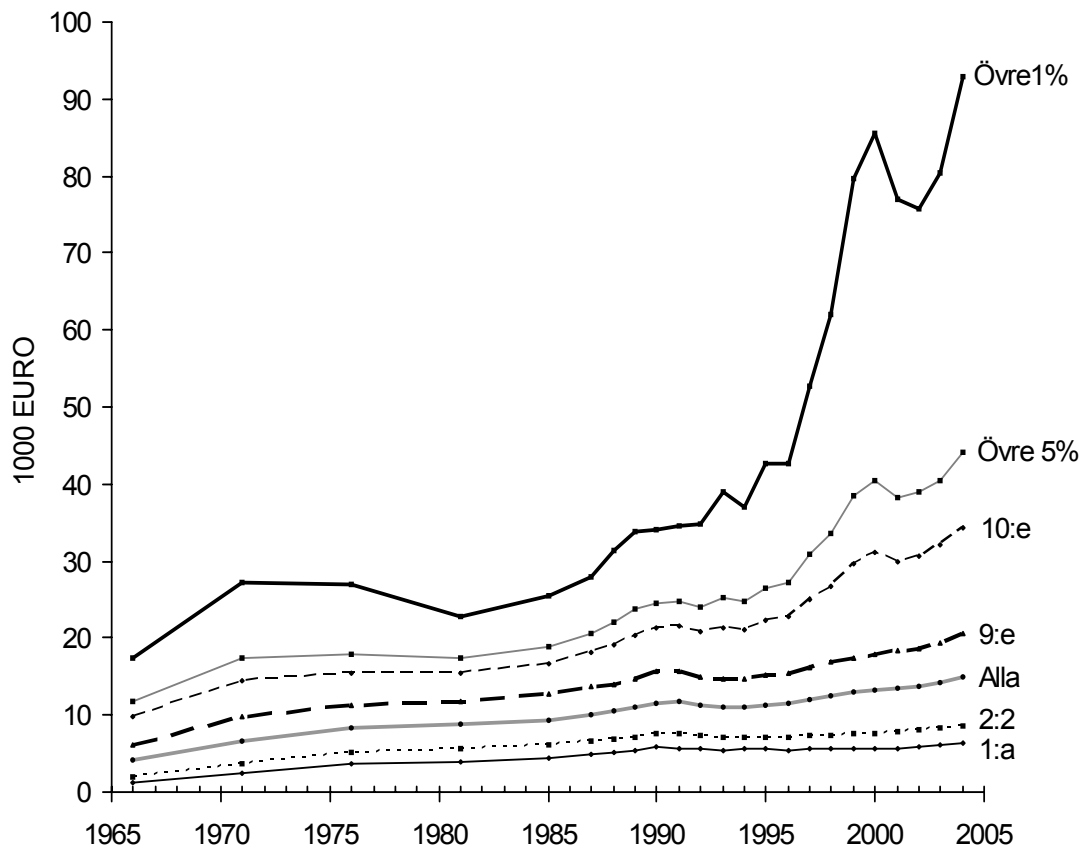
oden, nämligen 1) En Rysslandsstrategi och 2) ett universitet för innovationer.

Hållbara ekonomiska prognoser. Utskottet har i tidigare utlåtanden lyft fram den ekonomiska utvecklingen på sikt och understrukt vikten av

prognoser och prognostisering och samtidigt påpekat behovet av alternativa analyser. I år har utskottet fört en kritisk debatt kring vissa hypoteser i ekonomiska prognoser, bland annat hushållens upplåning. Riskerar vi att få alltför skuldsatta hushåll och är ekonomiska prognoser därför över lag alltför optimistiska? Inom ramen för den korta fristen för utlåtandet kan utskottet inte gå närmare in på dessa viktiga frågor, men kommer att knyta an till temat genom att ordna en öppen utfrågning och först efter den besluta om en eventuell större analys av frågan.

Inkomstskillnaderna. Det finns en miljard människor i världen som sjunker allt djupare ner i

fattigdomen (Paul Collier *The Bottom Billion. Why the poorest countries are failing and what can be done about it.* 2007.) De senaste uppgifterna visar att den fattigaste miljardens inkomster inte alls har stigit sedan 1960-talet trots att vi i den globala ekonomins era har haft en ovanligt lång period av kraftig ekonomisk tillväxt. I den nordiska modellen har vi sett det som viktigt att inte låta inkomstklyftorna bli alltför stora. Utskottet kommer att analysera frågan närmare inom ramen för sitt välfärdsprojekt (Tabun i välfärdsmodellen "heliga missuppfattningar") som sträcker sig över hela valperioden.

Hushållens disponibla inkomster per omvandlad OECD-konsumtionsenhet, decil indelade och i de högsta 5 respektive 1 % 1966—2004 — Källa: VATT (Statistikcentralen/Inkomstfördelningsstatistik och Konsumtionsstatistik).

Rysslandsscenarierna. I sin rapport Venäjä 2017: 3 skenaariota från januari i år kom vi med många uttalanden med relevans för statsekonomi. Den nya regeringen har inte haft så mycket tid på sig att skissa upp sin Rysslandspolitik så det är förståeligt att den ännu inte har kunnat beakta utskottets förslag fullt ut. Rysslandspolitiken kunde bli betydligt effektivare om regeringen startade ett tvärsektoriellt politikprogram för Ryssland, som det förra framtidsutskottet föreslog.

Vi gör en bedömning av processen utifrån de åtgärder som det förra framtidsutskottet föreslog (Venäjä 2017: 3 skenaariota, sid. 43—46):

- Finland måste satsa stort på att bygga ut den långsiktiga utvecklingen med Rysslands kompetens som genomgående tema på alla nivåer. Skolorna måste lyfta fram Ryssland bättre i internationella teman. Dessutom måste ryska bli ett vedertaget alternativ. Vidare ska vi förbättra student- och praktikantutbytet mellan Finland och Ryssland samtidigt som det utmärkta arbete som Centret för internationellt personutbyte CIMO utför bör fortsätta och utvidgas.

- Med stöd och styrning från den finländska och den ryska regeringen måste vi starta ett projekt för större diversifiering i den ryska ekonomin. De största företagen i Ryssland, Ryska vetenskapsakademien och VTT kan vara projektansvariga. Med betydande ekonomiskt bidrag från båda staterna bör vi bygga upp en högskoleutbildning för främst finländska och ryska studerande och unga forskare, International School för Innovation. Utbildningen kan ingå i projektet eller vara fristående.

- Finland bör engagera sig i projekt för hälsa, utbildning, jordbruk och boende som den ryska regeringen startar.

Budgetpropositionen har inga anslag för Rysslandskompetensen, står det att läsa i expertutlåtandena. Förutsättningarna för undervisning i ryska i skolorna har inte förbättrats. Det förra framtidsutskottet föreslog nämligen mindre undervisningsgrupper i ryska på större orter. I resultatförhandlingarna har CIMO inte fått mer pengar för samarbetet med Ryssland.

Framtidsutskottets andra scenario, med energikompetens mot större globalt inflytande, före-

faller att ha hög prioritet i Rysslands egna strategier. Framtidsutskottets åtgärdsförslag för att diversifiera Rysslands ekonomi gäller ett positivt finländskt engagemang för att utforma scenariet på ett positivt sätt för både Finland och Europa.

Enligt uppgift ska handels- och industriministeriet starta ett innovationscentrum i S:t Petersburg. Finansieringen är ordnad för ett pilotprojekt som leds av Finpro i samråd med Tekes. S:t Petersburg har medverkat till projektet och enligt planerna ska det också arbeta med andra områden i Ryssland med bas i S:t Petersburg. Tanken är att generera större ekonomisk aktivitet genom att länka ihop innovationer och ny verksamhet och sammanföra aktörer inom olika kompetensområden. Centrumet liknar delvis Fin Chi i Shanghai i Kina. Prioriterade områden är till exempel programvara, nanoteknik, energibesparande teknik och bioteknik. Innovationscentrumet kommer också att arbeta för att etablera innovativa ryska företag i Finland i samråd med Invest in Finland (IIF).

Anslag för innovationscentrumet i S:t Petersburg ingår under moment 32.20.28. Handels- och industriministeriets teknologiavdelning har dessutom använt anslag för närområdessamarbete och forskningsmedel i anslagen till ministeriets omkostnader för att finansiera utredningar och verksamhet som har med Ryssland att göra.

Det är viktigt att samarbetet inom områdena hälsa, utbildning, jordbruk och boende genomförs i nära samråd med den ryska regeringens projekt inom samma områden, framhåller framtidsutskottet. Enligt de sakkunniga har inga sådana målmedvetna kontakter tagits.

Innovationsuniversitetet. Framtidsutskottet välkomnar tanken att starta ett innovationsuniversitet. Däremot påpekar utskottet att viktiga vetenskapsområden som medicin, biovetenskaper, humanvetenskaper, men också samhällsvetenskaper och forskning kring välfärdstjänster inte ingår i planerna. Innovationsdebatten domineras fortfarande alltför mycket av teknik även om det är sannolikt att vi kanske allra mest kommer att behöva stora och små innovationer på alla nivåer framför allt inom den traditionella välfärdspo-

litiken för att över huvud taget kunna lösa de framtida problemen.

Utskottet vill också lyfta fram energiforskningen. Målet är att forsknings- och produktutvecklingsanslagen ska vara 4 % av bnp. Nu har vi kommit upp till 3,5 %, vilket internationellt sett är ett bra resultat. Har vi tagit tillräckligt

hänsyn till energiforskningen, ett område som ligger i framkanten?

Utlåtande

Framtidsutskottet anför

att finansutskottet beaktar det som sägs ovan.

Helsingfors den 26 oktober 2007

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Marja Tiura /saml
vordf. Jyrki Kasvi /gröna
medl. Mikko Alatalo /cent (delvis)
Marko Asell /sd
Tarja Filatov /sd (delvis)
Liisa Jaakonsaari /sd
Harri Jaskari /saml
Kyösti Karjula /cent (delvis)

Jouko Laxell /saml
Päivi Lipponen /sd
Marjo Matikainen-Kallström /saml
Mats Nylund /sv (delvis)
Markku Uusipaavalniemi /cent
Anne-Mari Virolainen /saml (delvis)
Pertti Virtanen /saf
Jyrki Yrttiaho /vänst.

Sekreterare var

utskottsråd Paula Tiihonen.